# RESOLUCIJA EVROPSKEGA PARLAMENTA (EU) 2021/1684

## z dne 29. aprila 2021

## s pripombami, ki so del sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna osmega, devetega, desetega in enajstega Evropskega razvojnega sklada za proračunsko leto 2019

EVROPSKI PARLAMENT,

— ob upoštevanju sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna osmega, devetega, desetega in enajstega Evropskega razvojnega sklada za proračunsko leto 2019,

— ob upoštevanju odgovorov Komisije na pisna vprašanja komisarki Jutti Urpilainen za predstavitev pred Odborom za proračunski nadzor 1. decembra 2020;

— ob upoštevanju členov 99 in 100(3) ter Priloge V Poslovnika,

— ob upoštevanju mnenja Odbora za razvoj,

— ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0095/2021),

A. ker Komisija v celoti podpira upravljanje evropskih razvojnih skladov (ERS) in nosi končno odgovornost za zakonitost in pravilnost operacij ERS in za nadzor postopka finančnega poročanja o ERS;

B. ker bo lahko Parlament ustrezno izvajal svojo vlogo organa za podelitev razrešnice le, če ga bo Komisija redno in izčrpno obveščala o projektih, ki se financirajo iz ERS, in njihovih prejemnikih;

C. ker Parlament za razliko od drugih razvojnih instrumentov ne sodeluje pri določanju in dodeljevanju sredstev iz ERS;

D. ker so učinkovita pogojenost in redni pregledi ključni elementi za zagotavljanje učinkovitosti in dobrega finančnega poslovodenja ERS;

E. ker je nujno zagotavljati, da se razvojna pomoč uporablja v skladu s svojim prvotnim namenom, ki je zmanjšati in na koncu odpraviti revščino, kot je navedeno v členu 208 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), in ob ustreznem upoštevanju načel učinkovitosti pomoči in razvojne učinkovitosti;

F. ker bi morale evropska razvojna pomoč in javne naložbe spodbujati skupne prednostne naloge in cilje politike, vključno z izkoreninjenjem revščine, podnebnimi in okoljskimi ukrepi, gospodarskimi in trgovinskimi politikami ter upravljanjem migracij, prav tako pa bi morale biti popolnoma usklajene z načeli temeljnih človekovih pravic, demokracije in dobrega upravljanja;

G. ker so 17 ciljev trajnostnega razvoja osrednji cilji, ki jih je treba upoštevati pri instrumentih za sodelovanje v javnem in zasebnem sektorju;

H. ker je pogoj za trajnostni razvoj obstoj preglednega, vključujočega in učinkovitega procesa oblikovanja participativne politike;

I. ker je trajnost bistvenega pomena za doseganje zastavljenih ciljev in rezultatov, zlasti dolgoročnega učinka razvojne pomoči;

J. ker je treba vedno popolnoma spoštovati uskladitev razvojnega sodelovanja Unije s prednostnimi razvojnimi nalogami držav partneric, ki je eden ključnih elementov agende za trajnostni razvoj do leta 2030 (v nadaljnjem besedilu: Agenda 2030); ker bi lahko kulturne in jezikovne povezave med državami članicami in partnerskimi državami spodbudile spoštovanje ciljev trajnostnega razvoja iz Agende 2030;

K. ker bi bilo treba ustrezno skrbeti za skladnost in dopolnjevanje različnih zunanjih politik, zlasti kadar se več politik izvaja v eni partnerski državi, da bi spodbudili sodelovanje med javnim in zasebnim sektorjem, sinergije in kompromise med obstoječimi politikami in se čim bolj izognili nepotrebnim upravnim bremenom;

L. ker ima Komisija končno odgovornost za zakonitost in pravilnost transakcij, povezanih z zaključnim računom ERS, in za nadzor postopka finančnega spremljanja in poročanja v zvezi z ERS;

M. ker bi s standardizacijo komunikacijskih kanalov med partnerskimi državami, subjekti, ki se financirajo iz ERS, in Unijo Komisiji olajšali dejavnosti spremljanja;

N. ker se zunanji ukrepi Unije izvajajo prek mednarodnih organizacij, ki bodisi uporabljajo sredstva Unije, bodisi skupaj z njo sofinancirajo projekte, vključno z reševanjem težav na področju nadzora in upravljanja;

O. ker ima proračunska podpora za trajnostni razvoj sicer osrednjo vlogo pri spremembah in obravnavi glavnih razvojnih izzivov, a prinaša tudi precejšnje tveganje za upravljanje in bi jo bilo treba odobriti le, če lahko država upravičenka dokaže zadostno raven preglednosti, odgovornosti, spoštovanja pravne države in človekovih pravic, in sicer preden prejme pomoč v obliki proračunske podpore, čemur bi sledila temeljita naknadna preverjanja;

P. ker sta spodbujanje preglednosti in boj proti korupciji in goljufijam ključna za uspeh operacij proračunske podpore Unije;

Q. ker je pomoč Unije pri upravljanju ključna sestavina razvojne pomoči za ustvarjanje učinkovitih reform upravljanja;

***Izjava o zanesljivosti***

*Finančno in projektno izvrševanje evropskih razvojnih skladov (8., 9., 10. in 11. ERS) v letu 2019*

1. ugotavlja, da je enajsti ERS leta 2019 predstavljal 45,5 % portfelja Generalnega direktorata Komisije za mednarodna partnerstva (GD INTPA) v smislu plačil; ugotavlja, da so prevzete obveznosti ERS leta 2019 dosegle znesek 3 986 milijonov EUR, kar je malo manj kot letni cilj v višini 4 057 milijonov EUR (98,25 % letnega cilja v primerjavi s 109,3 % leta 2018); ugotavlja, da so plačila skupaj znašala 3 910 milijonov EUR, kar pomeni 88,9-odstotno stopnjo izvrševanja cilja v višini 4 057 milijonov EUR (v primerjavi z 98,2-odstotno leta 2018); poleg tega ugotavlja, da so obveznosti Evropske investicijske banke (v nadaljnjem besedilu: EIB) znašale 156 milijonov EUR in so bile vse povezane s skladom za spodbujanje naložb, medtem ko so plačila EIB v letu 2019 znašala 40 milijonov EUR in so bila tudi vsa povezana s skladom za spodbujanje naložb;

2. pozdravlja, da si GD INTPA redno prizadeva za zmanjšanje starega predhodnega financiranja in starih neporabljenih sredstev za prevzete obveznosti, pri čemer je cilj zmanjšanje za 25 %; ugotavlja, da je GD INTPA presegel cilj z zmanjšanjem starega predhodnega financiranja ERS za 37 % (40 % za druga področja pomoči) in zmanjšanjem starih neporabljenih sredstev za prevzete obveznosti ERS za 36 % (35 % za druga področja pomoči);

3. ugotavlja, da je GD INTPA dosegel svoj cilj, da ima pri ERS največ 15 % starih iztečenih pogodb, kar je majhno izboljšanje v primerjavi z letom 2018, ko je ta delež znašal 17 %; ugotavlja, da je na celotnem področju odgovornosti dosegel 13-odstotni delež; ugotavlja, da je izboljšanje posledica uvedbe novih postopkov septembra 2017;

4. je seznanjen z zaključkom osmega ERS in namero Komisije, da zaključi deveti ERS do konca leta 2020; poziva Komisijo, naj organ za podelitev razrešnice obvešča o uresničevanju te namere;

***Zanesljivost zaključnega računa***

5. pozdravlja, da je Računsko sodišče v letnem poročilu o dejavnostih, financiranih iz osmega, devetega, desetega in enajstega ERS, za proračunsko leto 2019 ugotovilo, da zaključni račun za proračunsko leto, ki se je končalo 31. decembra 2019, v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavlja finančni položaj ERS in rezultate njihovih dejavnosti ter njihove denarne tokove in spremembe čistih sredstev za leto, ki se je takrat končalo, v skladu z določbami Uredbe Sveta (EU) 2018/1877 ([1]) (finančne uredbe za ERS) in računovodskimi pravili, ki jih je sprejel računovodja;

([1]) Uredba Sveta (EU) 2018/1877 z dne 26. novembra 2018 o finančni uredbi, ki se uporablja za 11. Evropski razvojni sklad, in razveljavitvi Uredbe (EU) 2015/323 (UL L 307, 3.12.2018, str. 1).

***Zakonitost in pravilnost transakcij, povezanih z zaključnim računom***

6. pozdravlja mnenje Računskega sodišča, da so prihodki, povezani z zaključnim računom za leto 2019, v vseh pomembnih pogledih zakoniti in pravilni;

7. izraža zaskrbljenost zaradi negativnega mnenja Računskega sodišča o zakonitosti in pravilnosti odhodkov, saj so na odhodke, sprejete v zaključnem računu za leto, ki se je končalo 31. decembra 2019, pomembno vplivale napake;

8. izraža zaskrbljenost, da je ocenjena stopnja napake presegla prag pomembnosti, saj so napake vplivale na 3,5 % odhodkov 8., 9., 10. in 11. ERS (v primerjavi s 5,2 % leta 2018, 4,5 % leta 2017, 3,3 % leta 2016, 3,8 % v letih 2014 in 2015, 3,4 % leta 2013 in 3 % leta 2012); ugotavlja, da se je trend naraščanja ocenjene stopnje napake začasno zaustavil; kljub temu pričakuje, da bo Komisija razmislila o temeljnih vzrokih za več zaporednih negativnih mnenj in sprejela vse potrebne ukrepe za nadaljnje zmanjšanje ocenjene stopnje napake;

9. na podlagi odgovora Komisije na ugotovitev Računskega sodišča ugotavlja, da se največji del napak nanaša na odhodke, ki jih ni bilo, ter da lahko, kot je bilo prikazano v preteklosti, večina teh odhodkov nastane pozneje; poziva Komisijo, naj izvaja temeljito kontrolo, da bi napake v čim večji meri popravila;

10. podarja, da so napake vplivale na 37 (ali 29 %) izmed 126 plačilnih transakcij, ki jih je pregledalo Računsko sodišče; ugotavlja, da je Računsko sodišče količinsko opredelilo 28 napak ter jih prilagodilo na podlagi rezultatov študije o preostali stopnji napake, ki jo je leta 2019 izvedla Komisija, s tem pa ocenilo, da stopnja napake znaša 3,5 %;

11. z obžalovanjem ugotavlja, da so vrste odkritih napak podobne kot v prejšnjih letih, in sicer gre za odhodke, ki dejansko niso nastali (43,6 %, kar je več kot leta 2018 (22,7 %)), hujšo kršitev pravil javnega naročanja (22,1 %, kar je manj kot leta 2018 (27,1 %)), neupravičene odhodke (12,7 %, kar je več kot leta 2018 (4,3 %)), prilagojeno stopnjo preostale napake iz študije DG INTPA (9,6 %, kar je več kot leta 2018 (5,4 %)), odhodke zunaj obdobja upravičenosti (6,1 %) in neobstoj bistvenih dokazil (5,9 %);

12. je močno zaskrbljen, ker se te napake ponavljajo; ugotavlja, da je Komisija ugotovitve Računskega sodišča vključila v analizo, s katero je podprla strategijo kontrole in spremljanja za obdobje 2020–2024, sprejeto junija 2020, in tako oblikovala strateški cilj, ki je posebej usmerjen v te napake; spodbuja Komisijo, naj poroča organu za podelitev razrešnice o tem, kako uspešna je pri tem strateškem cilju, s kazalniki rezultatov ali izložkov;

13. se strinja z Računskim sodiščem, da so kontrole, ki se izvajajo v tujini, še vedno nezadostne;

14. obžaluje, ker je Komisija kot v prejšnjih letih naredila več napak v transakcijah v zvezi z ocenami, nepovratnimi sredstvi, sporazumi o prispevkih, sklenjenimi z mednarodnimi organizacijami in sporazumi o prenosu pooblastil, sklenjenimi z agencijami za sodelovanje držav članic;

15. globoko obžaluje, da niso bili sprejeti dodatni ukrepi za povečanje predhodnih kontrol;

***Preglednost in učinkovitost sistemov za spremljanje in zagotavljanje***

16. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je imela Komisija v devetih (32 %) od 28 primerov količinsko opredeljivih napak dovolj informacij, da bi lahko te napake preprečila ali odkrila in popravila, preden je sprejela odhodke; poziva Komisijo, naj bistveno izboljša svoje postopke za preverjanje zakonitosti in pravilnosti transakcij ter poskrbi za ustrezno nadaljnje ukrepanje po preverjanjih; obžaluje, da je pomanjkanje preverjanja podobno kot v prejšnjih letih;

17. meni, da bodo dejavnosti spremljanja učinkovitejše, če bodo Komisija informacije redno objavila in jih vnaprej posredovala organu za podelitev razrešnice;

18. je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da so Komisija in njeni izvajalski partnerji naredili več napak v transakcijah v zvezi z ocenami programov, nepovratnimi sredstvi in sporazumi o prispevku z mednarodnimi organizacijami ter sporazumi o prenosu pooblastil z agencijami držav članic za sodelovanje kot pri drugih vrstah podpore, kot je podpora za javna naročila gradenj, blaga in storitev; ugotavlja, da je od 65 takih transakcij, ki jih je preučilo Računsko sodišče, 25 (38 %) vsebovalo količinsko opredeljive napake, ki so pomenile 71,7 % ocenjene stopnje napake; poziva Komisijo, naj objavi celovite, posodobljene in podrobne informacije o projektih, ki se financirajo, in njihovih prejemnikih, izboljša svoj pristop na podlagi tveganja in kontrolne zmogljivosti usmeri na področja, ki so bolj izpostavljena napakam;

19. poziva Komisijo, naj vzpostavi vnaprej določeno obliko komunikacije med partnerskimi državami, upravičenci do ERS in Unijo, da bi zmanjšali napake, ki jih je odkrilo Računsko sodišče;

20. je zaskrbljen zaradi ugotovitev Računskega sodišča, da pogostost odkritih napak, vključno z nekaterimi, ki jih vsebujejo končni zahtevki, za katere so bile opravljene predhodne zunanje revizije in preverjanja odhodkov, kot v prejšnjih letih kaže na slabosti v teh pregledih; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da to ni problematično le z vidika uspešnosti pregledov, temveč tudi z vidika učinkovitosti sistema upravljanja in kontrol, saj se z izvedenimi pregledi napaka ni preprečila ali popravila; ponovno izraža pričakovanje, da bo sistem kontrol bolj učinkovit in poziva GD INTPA, naj si še naprej prizadeva za izboljšanje uspešnosti in učinkovitosti svojega sistema kontrol z opredelitvijo ključnih kazalnikov uspešnosti za obe, da bi določil dosegljive in ambiciozne cilje ter spremljal in izboljšal sistem kontrol; poleg tega poziva Komisijo, naj vzpostavi platformo, ki bo zajemala projekte, financirane iz ERS, po posameznih državah, in bo osredotočena na končne prejemnike, splošne in posebne projektne cilje ter predvsem na njihove praktične rezultate v smislu želenega povečanja indeksov razvoja;

21. je seznanjen z osmo študijo GD INTPA o stopnji preostale napake, v kateri je bilo ocenjeno, da je bila stopnja preostale napake 1,13 %, kar je več kot leta 2018 (0,85 %) ter manj od 2-odstotnega praga pomembnosti, ki ga je določila Komisija; je seznanjen z opažanjem Računskega sodišča, da stopnjo preostale napake izkrivljajo štirje glavni dejavniki, ki prispevajo k njenemu podcenjevanju, in sicer nezadostno zajemanje nekaterih vidikov postopkov javnega naročanja, zelo majhno število pregledov na kraju samem v državi izvajanja projekta, ki po mnenju Računskega sodišča ne zadostuje za odkrivanje napak, ki niso razvidne iz dokumentov, metoda za določanje stopnje preostale napake, s katero se izračuna stopnja, ki ne odraža nujno dejanske preostale napake, in čezmerno opiranje na predhodno kontrolno delo, kar je v nasprotju z namenom študije o stopnji preostale napake, da se odkrijejo napake, ki so se izmuznile natančno tem kontrolam; tako kot v prejšnjih letih poziva GD INTPA, naj v sodelovanju z Računskim sodiščem odpravi te težave s posodobitvijo metodologije in temeljitejšo izvedbo študije o stopnji preostale napake v naslednjem letu;

22. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Računsko sodišče navedlo, da je odsotnost pridržkov v letnem poročilu o dejavnostih za leto 2019 neutemeljena; ugotavlja še, da Računsko sodišče meni, da ta odsotnost izhaja delno iz omejitev študije o stopnji preostale napake in delno iz uvedbe pravila *de minimis*, ki določa, da pridržek ni potreben, če bi posamezno področje porabe, ki bi ga pokrival, zajemalo manj kot 5 % vseh plačil, njegov finančni učinek pa bi bil manj kot pet milijonov EUR; zato ugotavlja, da pridržki niso več izraženi v nekaterih primerih, v katerih so v predhodnih letih bili, čeprav zadevno tveganje ostaja in tudi napake ostajajo iste; želi spomniti, da je pridržek ključen pri določanju odgovornosti in zato pomeni instrument preprečevanja in preglednosti pri gradnji postopka zagotovil GD INTPA, ki odraža tekoče reševanje težav ali preostale in ponavljajoče se pomanjkljivosti, s katerimi se soočajo na sedežih ali v delegacijah Unije;

23. ugotavlja, da leta 2019 ni bil naveden noben pridržek, med drugim zaradi uporabe praga *de minimis* za pridržke; poleg tega ugotavlja, da je GD INTPA združil neizvedene ukrepe, ki so izhajali iz pridržkov iz prejšnjih letnih poročil o dejavnostih, v en akcijski načrt, da bi okrepil sistem kontrol, pri čemer je posebno pozornost namenil področjem z visokim tveganjem, kot so nepovratna sredstva v okviru neposrednega in posrednega upravljanja, ocene programov v okviru posrednega upravljanja z državami upravičenkami, posredno upravljanje s tretjimi organizacijami in medsektorski ukrepi;

24. ugotavlja, da je leta 2019 potekalo 19 preiskav goljufij, kar je enako število kot leta 2018;

25. pozdravlja, da je bila leta 2019 posodobljena strategija GD INTPA za boj proti goljufijam, da se je poudarila vloga sistema za zgodnje odkrivanje in izključitev (EDES) kot orodja za sankcioniranje goljufij, ter spodbuja GD INTPA, naj še naprej ozavešča osebje o tem sistemu in tesno sodeluje z Generalnim direktoratom Komisije za proračun in komisijo sistema EDES pri priglasitvi primerov za vpis v sistem EDES, zlasti ko bo zaključenih 19 tekočih preiskav goljufij;

26. z zadovoljstvom ugotavlja, da je Združeno kraljestvo še naprej zavezano plačevati vse svoje obveznosti iz sedanjega večletnega finančnega okvira in prejšnjih finančnih perspektiv, kot da bi bilo še vedno država članica, kar je izraženo v Sporazumu o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo (v nadaljnjem besedilu: sporazum o izstopu); ugotavlja še, da je v sporazumu o izstopu navedeno, da bo Združeno kraljestvo do zaključka enajstega ERS in vseh prejšnjih nezaključenih ERS ostalo član ERS ter bo v zvezi s tem prevzelo iste obveznosti kot države članice na podlagi notranjega sporazuma, v skladu s katerim je bil Sklad ustanovljen, pa tudi obveznosti na podlagi prejšnjih ERS do njihovega zaključka, ter da lahko Združeno kraljestvo kot opazovalec in brez pravice glasovanja sodeluje v Odboru ERS;

27. poudarja, da je treba izpolniti vse zaveze Unije za financiranje razvoja; poziva Komisijo, naj se vrne k svoji prejšnji praksi glede priprave letnih poročil o odgovornosti, da bi zagotovila preglednost in učinkovitost porabe Unije ter se raje kot na tehnične podrobnosti osredotočila na napredek pri doseganju temeljnih ciljev, ki se jim je Unija zavezala;

***Sodelovanje z mednarodnimi organizacijami, razvojnimi agencijami Unije in nevladnimi organizacijami***

28. ugotavlja, da je bila po tem, ko je leta 2018 začela veljati finančna uredba, 17. aprila 2019 sprejeta spremenjena metodologija za stebrne ocene; pozdravlja nove obvezne stebre, vključene v ocene, in sicer steber 7: izključitev iz dostopa do financiranja, steber 8: objava informacij o prejemnikih in steber 9: varstvo osebnih podatkov; pozdravlja, da so bili vsi subjekti, za katere se opravljajo stebrne ocene, obveščeni o zahtevi po izvedbi dopolnilne ocene na podlagi novih stebrov in cilju, da se te ocene končajo do leta 2020; poziva Komisijo, naj organ za podelitev razrešnice obvešča o napredku in rezultatih;

29. ugotavlja, da je Komisija izdala nova poročila o stebrnih ocenah za osem subjektov, štiri mednarodne organizacije in štiri nacionalne agencije, ter pozdravlja, da je bil v večini primerov izid pozitiven in da so se po potrebi izvedli načrti za izboljšave; poudarja, kako pomembne so ustrezno izvedene predhodne stebrne ocene, tako v smislu kvalitativnega zagotavljanja pričakovanih razvojnih izidov kot v smislu zaščite finančnih interesov Unije;

30. pozdravlja, da so bili ERS, instrument za razvojno sodelovanje in drugi instrument nadomeščeni z instrumentom za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje, saj ta novi finančni instrument omogoča proračunski nadzor Parlamenta in podpira širša prizadevanja za skupno oblikovanje politik v odnosu do tretjih držav; poudarja, da mora biti eden od pomembnih ciljev skupnega pristopa veliko učinkovitejša usklajenost politik za razvoj; poudarja, da si je treba še bolj prizadevati za upoštevanje načel skladnosti politik za razvoj, zlasti kar zadeva trgovinsko, kmetijsko, ribiško, okoljsko, podnebno, migracijsko ter zunanjo in varnostno politiko Unije, da bi dosegli cilje učinkovitosti pomoči; poziva k sistematični obravnavi vprašanj, opredeljenih v zvezi z usklajenostjo politik za razvoj v ocenah učinka, posvetovanjih med službami in izvajanjem ter ureditvami glede spremljanja, da bi prispevali k povečanju učinkovitosti Unije pri uresničevanju njenih ciljev razvojne politike v skladu s členom 208 PDEU; v zvezi s tem ponovno poziva k poglobljeni analizi učinka sporazumov o gospodarskem partnerstvu na lokalna gospodarstva in trgovino znotraj regije, da bi obravnavali pomisleke glede njihovega izvajanja v smislu regionalnega povezovanja in industrializacije;

31. ponovno poudarja, da je treba v skladu z veljavno zakonodajo Unije zagotoviti popolno preglednost in dostop do podatkov o projektih, ki jih izvajajo mednarodne organizacije in organizacije civilne družbe, ter zagotoviti jasna pravila o nadzoru upravljanja in spremljanju;

32. poudarja, da morajo subjekti, ki so pooblaščeni za izvrševanje sredstev Unije, kot splošno načelo spoštovati načela dobrega finančnega poslovodenja in preglednosti; poudarja, da mora vsak subjekt v celoti prispevati k zaščiti finančnih interesov Unije in kot pogoj za pridobitev sredstev zagotoviti potrebne pravice in za to potrebni dostop odgovornemu odredbodajalcu, Računskemu sodišču in Evropskemu uradu za boj proti goljufijam (v nadaljnjem besedilu: OLAF); v zvezi s tem je seznanjen s težavami, ki jih je imelo Računsko sodišče pri pridobivanju vizumov za ustrezno napovedan in načrtovan obisk projektov v Burundiju na kraju samem, in omejitvami, s katerimi se je zato spoprijemalo; poziva Komisijo in Evropsko službo za zunanje delovanje (v nadaljnjem besedilu: ESZD), naj obravnavata to vprašanje in sogovornike v Burundiju spomnita na obveznosti, ki jih imajo kot prejemniki finančnih sredstev Unije;

33. ugotavlja, da je še zmeraj treba bolj sistematično pristopiti h komuniciranju o dejavnostih, ki se financirajo s subvencijami Unije, da bi povečali prepoznavnost Unije, ter okrepiti preglednost, odgovornost in potrebno skrbnost glede človekovih pravic vzdolž celotne verige financiranja; poziva Komisijo, naj v okvirnih sporazumih uvede obveznost vodilne agencije, da zagotovi prepoznavnost Unije pri projektih z več donatorji; poziva Komisijo, naj na podlagi vzorcev izvaja preglede na kraju samem v letih po zaključku sofinanciranih projektov, da bi preverila nadaljnji učinek ukrepov ERS in sprejela potrebne ukrepe za zagotovitev dolgoročnih učinkov svojih dejavnosti;

***Proračunska podpora EU***

34. ugotavlja, da so ERS leta 2019 k dejavnostim proračunske podpore prispevali 790,3 milijona EUR (v primerjavi z 881,9 milijona EUR leta 2018), pri čemer so nove prevzete obveznosti predstavljale 366,8 milijona EUR (v primerjavi z 858,6 milijona EUR leta 2018), geografsko je bilo zajetih 55 partnerskih držav, podpora pa je temeljila na 82 pogodbah o proračunski podpori (14 manj kot leta 2018); ugotavlja, da je bilo za čezmorske države in ozemlja iz ERS izplačanega 70,0 milijona EUR (v primerjavi z 92,9 milijona EUR leta 2018) za 12 držav in na podlagi 13 pogodb o proračunski podpori;

35. z zadovoljstvom ugotavlja, da je podsaharska Afrika še vedno največja prejemnica proračunske podpore, saj njen delež znaša 36 %; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da se je delež držav z nizkim dohodkom zmanjšal na 32 % (v primerjavi z 38 % v letu 2018) in da so države z nižjim srednjim dohodkom, ki imajo 47 % vseh tekočih prevzetih obveznosti, največje prejemnice proračunske podpore;

36. opozarja, da je cilj proračunske podpore okrepiti partnerstvo s partnerskimi državami Unije, spodbujati trajnostni razvoj, odpraviti revščino, zmanjšati neenakosti ter utrditi mir in demokracijo, da bi prispevali k doseganju ciljev trajnostnega razvoja; ugotavlja, da proračunska podpora Unije temelji na mednarodno dogovorjenih načelih učinkovitosti iz Busana, kot so lastništvo partnerskih držav, osredotočenost na rezultate, vključevalnost in odgovornost; poudarja, da proračunska podpora prispeva tudi k boju proti korupciji in goljufijam, saj spodbuja preglednost in dobro upravljanje;

37. ugotavlja, da programi proračunske podpore v smislu relativnega prispevanja k ciljem trajnostnega razvoja močno prispevajo k cilju št. 16 (mir, pravičnost in upravljanje), cilju št. 17 (partnerstva), cilju št. 5 (enakost spolov) in cilju št. 1 (odprava revščine); pozdravlja odločno večdimenzionalno področje uporabe programov proračunske podpore in meni, da bi morali podpirati podjetništvo in zasebno pobudo, da bi spodbudili gospodarski in socialni razvoj, za kar se zavzemata cilj št. 9 (zgraditi vzdržljivo infrastrukturo, spodbujati vključujočo in trajnostno industrializacijo ter pospeševati inovacije) in cilj št. 17 (okrepiti načine in sredstva za izvajanje ciljev ter oživiti globalno partnerstvo za trajnostni razvoj);

38. ugotavlja, da se v afriških, karibskih in pacifiških državah ter čezmorskih državah in ozemljih izplačila večinoma izvajajo s fiksnimi tranšami, enako kot v prejšnjih letih; želi spomniti na svoje stališče, da bi lahko spremenljive tranše bolje spodbudile poglabljanje politike in politični dialog s partnerskimi državami o glavnih reformah, ki jih je treba izvesti;

39. ponovno poziva GD INTPA, naj v svojem političnem dialogu strogo oceni tveganja, povezana z izogibanjem davkom od dohodkov pravnih oseb, davčnimi utajami in nezakonitimi finančnimi tokovi, ki vplivajo zlasti na države v razvoju; spodbuja GD INTPA, naj oceni fiskalni učinek in pomaga pri oblikovanju usmerjenih naložbenih ciljev;

40. meni, da bi morale ocene potreb v zvezi z načrtovanjem instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje upoštevati zadolženost držav in kako te situacije vplivajo na možnosti za uresničevanje razvojnih ciljev tisočletja; poudarja, da morajo donatorji dati prednost financiranju na podlagi nepovratnih sredstev kot standardni možnosti, zlasti najmanj razvitih držav, ne pa podpirati kombiniranja, jamstva ali kakršnih koli posojil, ki bi lahko povečala breme dolga glede na nepovratna sredstva; poziva Unijo in države članice, naj kot prvi korak in poleg obljub o moratoriju na dolg razvijejo novo pobudo za odpis dolga za močno zadolžene revne države; v širšem smislu poziva k oblikovanju mnogostranskega mehanizma za prestrukturiranje dolgov, s katerim bi se spoprijeli tako s posledicami krize kot s potrebami po financiranju iz Agende 2030;

***Uspešnost***

41. pozdravlja dosežene rezultate v zvezi z namero, da bi vključujoče javne politike spodbujale skupno rast ter prispevale k odpravljanju socialnih ali geografskih razlik (cilj trajnostnega razvoja št. 10), pri kateri statistični podatki kažejo, da se je delež dohodkov spodnjih 40 % prebivalstva v državah, ki prejemajo proračunsko podporo Unije, med letoma 2004 in 2019 povečal s 15,6 % na 17,4 % bruto nacionalnega dohodka, v drugih državah v razvoju ali vzponu pa se je nekoliko zmanjšal; meni, da je bistveno tudi ozaveščanje lokalnih sogovornikov o vse večjem pomenu zasebnih partnerjev pri gospodarskem, socialnem in teritorialnem razvoju;

42. je seznanjen, da je v smernicah Komisije za načrtovanje instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje poudarek namenjen ciljem trajnostnega razvoja, večjemu sodelovanju z lokalnimi partnerji in posvetovanju na terenu in z zanimanjem pričakuje, da bodo te zadeve popolnoma prenesene v programe, tako da bo ta instrument dejavno prispeval k doseganju ciljev trajnostnega razvoja in doslednemu izvajanju Agende 2030; poziva k ustreznemu izvajanju in poročanju o horizontalnih ciljih porabe, določenih v instrumentu za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje, zlasti o cilju porabe, povezanem z biotsko raznovrstnostjo, ki ni posebni cilj v tem instrumentu, ampak je namenjen za prispevek k splošnemu cilju biotske raznovrstnosti za obdobje 2021–2027 večletnega finančnega okvira, da bi za cilje na področju biotske raznovrstnosti v letu 2024 namenili 7,5 %, v letih 2026 in 2027 pa 10 % letne porabe vrstic;

43. pozdravlja rezultate, ki jih je Unija dosegla s prispevanjem k cilju trajnostnega razvoja št. 16 za obvladovanje korupcije, saj svetovni kazalniki upravljanja kažejo, da države, ki prejemajo proračunsko podporo, korupcijo obvladujejo bolje kot druge države v razvoju ali vzponu (njihova povprečna ocena je –0,35, medtem ko je bila leta 2019 –0,56), pri čemer je dolgoročnejši trend pozitiven (leta 2005 je bila ocena –0,50);

44. pozdravlja rezultate, dosežene z mobilizacijo domačih javnofinančnih prihodkov v okviru prispevanja Unije k cilju trajnostnega razvoja št. 17, saj se je po podatkih Mednarodnega denarnega sklada v afriških državah, kjer je Komisija v okviru programov proračunske podpore uvedla kazalnike v zvezi z domačimi javnofinančnimi prihodki, razmerje med obdavčitvijo in bruto domačim proizvodom povečalo za dve odstotni točki;

45. poziva k pozornemu spremljanju in poglobljenemu dialogu o politikah s partnerskimi državami glede ciljev, napredka pri doseganju dogovorjenih rezultatov in kazalnikov uspešnosti; ponovno poziva Komisijo, naj bolje opredeli in izmeri predvideni učinek razvoja in zlasti izboljša kontrolni mehanizem v zvezi z ravnanjem države prejemnice na področjih korupcije, spoštovanja človekovih pravic, dobrega upravljanja in demokracije; poudarja, da je treba v ta strateški dialog vključiti zasebni sektor; je še vedno zelo zaskrbljen zaradi možne uporabe proračunske podpore Unije v državah prejemnicah, v katerih demokratični nadzor ne obstaja ali je omejen;

46. poziva Komisijo, naj izvede oceno o pristopu posameznih držav glede na dolgotrajne projekte, ki jih financira ERS, da bi dokazala resničen učinek desetletij dolge naložbe Unije v posamezni državi in kako je dejansko pomagala državam upravičenkam pri gospodarskem, socialnem in trajnostnem razvoju; poziva Komisijo, naj v prihodnje omeji ali ukine financiranje neučinkovitih projektov;

47. obžaluje, da Računsko sodišče uspešnosti ERS ni vključilo v poglavje 6 (Evropa v svetu) svojega poročila o smotrnosti izvrševanja proračuna EU; pozdravlja, da je Računsko sodišče v letno poročilo vključilo odstavek o uspešnosti ERS; ugotavlja, da poročilo vsebuje posamezna opažanja o projektih; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Računsko sodišče ugotovilo, da sta bili v nekaterih primerih ogroženi učinkovitost in uspešnost obravnavanih ukrepov; poziva Komisijo, naj preuči posamezne projekte, ki jih je obravnavalo Računsko sodišče, ter ukrepa, da bi zagotovila načrtovane rezultate ukrepov in zaščitila finančne interese Unije; poziva Računsko sodišče, naj razširi svoje delo v zvezi z uspešnostjo ERS;

48. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Računsko sodišče v posebnem poročilu št. 14/2020 z naslovom Razvojna pomoč EU za Kenijo ugotovilo, da pri načrtovanju programov enajstega ERS ni dovolj dokazano, da je pomoč usmerjena v področja, na katerih lahko največ prispeva k zmanjšanju revščine; ugotavlja zlasti, da so bila sredstva razdeljena med mnogo področij, ocena, kako bi se s pomočjo lahko dosegla kritična masa za doseganje pomembnih rezultatov, pa ni bila jasna; je seznanjen s priporočilom Računskega sodišča, naj Komisija in ESZD ocenita, ali je za zneske, dodeljene posameznim osrednjim sektorjem in znotraj njih, verjetno, da bodo dosegli kritično maso za doseganje pomembnih rezultatov, ter razložita, kako bodo to dosegli; ugotavlja, da sta Komisija in ESZD sprejeli to priporočilo;

49. z obžalovanjem ugotavlja, da je Računsko sodišče prišlo do zaključka, da postopek dodeljevanja finančnih sredstev Keniji ni vključeval specifične ocene ovir za razvoj in razvojnih ciljev te države; je seznanjen z odgovorom Komisije in ESZD, da so se zneski finančnih sredstev določali na podlagi sestavljenih kazalnikov, s katerimi je bilo ocenjenih veliko razsežnosti potreb in uspešnosti Kenije; ugotavlja, da je Računsko sodišče izdalo priporočilo, v katerem je Komisijo in ESZD pozvalo, naj preučita metodo EU za dodeljevanje sredstev med afriške, karibske in pacifiške države, po potrebi pa naj vključita tudi Parlament, Svet in države članice, ter pozdravlja, da sta Komisija in ESZD to priporočilo sprejeli; ugotavlja, da drugega dela priporočila, v katerem je Računsko sodišče Komisijo in ESZD pozvalo, naj uvedeta specifične pogoje, s katerimi bo vzpostavljena jasna povezava med finančnimi dodelitvami in doseganjem smotrnosti države v preteklosti ter zavezanostjo vlade strukturnim reformam, Komisija in ESZD nista sprejeli;

50. je razočaran nad dejstvom, da Računsko sodišče v posebnem poročilu o razvojni pomoči Unije Keniji ni pravilno razumelo glavnega cilja razvojne politike Unije glede zmanjšanja revščine, in da Računsko sodišče sploh ni bilo seznanjeno z obstojem agende OZN za trajnostni razvoj do leta 2030 ter napačnimi sklepi, ki izhajajo iz teh resnih opustitev; opozarja, da po podatkih Organizacije za prehrano in kmetijstvo (FAO) mali družinski kmetje proizvedejo 80 % svetovne hrane; glede tega je zaskrbljen zaradi stališča Računskega sodišča v zvezi z znatnim deležem podpore Unije kenijskim kmetijskim skupnostim na sušnih in polsušnih območjih ter malim kmetom in ker je Računsko sodišče pozvalo k nadaljnji industrializaciji lokalnega agroživilskega sektorja, saj bi to lahko ogrozilo prehransko varnost in način življenja teh skupnosti;

51. je še posebej zaskrbljen zaradi primera ceste Mombasa-Nairobi, ki se financira iz skrbniškega sklada EU-Afrika za infrastrukturo, kombiniranega instrumenta Unije s prispevki donatorjev iz proračuna ERS, več držav članic in EIB; opozarja, da je bilo več kot 100 družin prisilno izseljenih iz svojih domov ob cesti, da bi lahko utrli pot za gradbena dela za ta projekt, in da je bilo pri EIB vloženih več kot 500 pritožb v zvezi s kršitvami človekovih pravic samo za ta projekt, vključno s prisilnimi izselitvami, ki jih je izvajala oborožena policija; poziva k zaustavitvi tega projekta, dokler ne bo opravljena ustrezna ocena učinka na človekove pravice; poudarja, da ta primer odraža pomanjkljivosti, o katerih se je nedavno poročalo v zvezi z mehanizmi kombiniranja in jamstvi za prispevanje k ciljem trajnostnega razvoja ali izvajanju Pariškega sporazuma o podnebnih spremembah in za dokazovanje finančne dodatnosti;

52. poziva Komisijo, naj spodbuja mednarodne institucije, da zlasti pri sofinanciranih pobudah in pobudah z več donatorji svoje okvire za upravljanje rezultatov približajo okvirom Unije;

53. meni, da bi morala biti boljša osredotočenost na lokalna MSP, zasebni sektor in organizacije civilne družbe osrednja naloga sodelovanja pri upravljanju portfelja projektov delegacij Unije; poudarja, da bi lahko strateški dialog z zasebnim sektorjem in organizacijami civilne družbe odigral odločilno vlogo pri razvoju lokalnih gospodarstev, saj primanjkuje finančnih sredstev za uresničenje ambicioznih ciljev trajnostnega razvoja;

54. meni, da je potrebna ustrezna previdnost, da se zagotovi boljša komunikacija med Komisijo, Parlamentom in državami članicami glede izvajanja skrbniškega sklada EU ter zadostnega javnega poročanja, nadzora in revizije operacij ter uspešnosti; poziva Računsko sodišče, naj razmisli o reviziji vpliva izvajanja skrbniškega sklada Unije na razvojno politiko EU, tako s proračunskega vidika kot z vidika rezultatov; zato poziva Komisijo, naj oblikuje ugotovitve na podlagi revizije in zagotovi, da bodo projekti skrbniškega sklada EU, ki so bili neučinkovito izvedeni, ustavljeni ali pa bo njihovo financiranje močno omejeno;

***Skrbniški sklad Evropske unije za Afriko***

55. opozarja na redno stališče Parlamenta, da bi morala Komisija zagotoviti, da mora biti vsak skrbniški sklad, ustanovljen kot novo razvojno orodje, vedno v skladu s splošno strategijo Unije in cilji razvojne politike, tj. zmanjšanjem in izkoreninjenjem revščine;

56. poudarja, da mora skrbniški sklad EU reševati temeljne vzroke za destabilizacijo, prisilno razseljevanje in nezakonite migracije, da bi izpolnili cilje politike s spodbujanjem odpornosti, gospodarskih priložnosti, enakih možnosti, varnosti prebivalcev ter človekovega in družbenega razvoja;

***Tveganja in izzivi, povezani z izvajanjem pomoči ERS***

57. poudarja, da so dobro upravljanje, pravna država in spoštovanje človekovih pravic neizogibni pogoji za učinkovitost pomoči; poziva Komisijo, naj kot temeljni pogoj za odobritev finančne pomoči določi pravno državo in spoštovanje človekovih pravic; poziva Komisijo, naj strožje uporablja določbo iz finančnih sporazumov s partnerskimi državami, ki Komisiji omogoča, da prekine ali odpove sporazum v primeru kršitve obveznosti v zvezi s spoštovanjem človekovih pravic, demokratičnih načel in pravne države (člen 26(1) splošnih pogojev);

58. je zaskrbljen, ker je Komisija zavrnila priporočilo Parlamenta, da bi v naslednje letno poročilo o dejavnostih vključili strukturirano oceno učinka dejavnosti ERS; poziva Komisijo, naj spremeni svoje stališče in tej specifični zahtevi Parlamenta ugodi;

59. ponovno izraža zaskrbljenost zaradi neskladnosti med proračunskim postopkom za ERS, v katerem Parlament ni vključen v določanje in dodeljevanje sredstev ERS, in potrebnim postopkom odgovornosti, v katerem je Parlament organ za podelitev razrešnice, z izjemo sklada za spodbujanje naložb, ki ga upravlja EIB in zato ne spada na področje, zajeto z revizijo.